

Michaela Ella
HAJDUKOVÁ

MOTÝL

Nájdem ťa v čase

Nájdem ťa
v čase

Copyright ©Michaela Ella Hajduková 2016
Design © Motýľ design 2016
Cover photo © Neyron Photo / shutterstock.com
Slovak edition © Vydavateľstvo Motýľ 2016

ISBN: 978-80-8164-100-8

Michaela Ella Hajduková

Nájdem ťa v čase

VYDAVATELSTVO MOTÝL

*Venujem Tinke Fil'akovskej, ktorá príliš skoro, vo veku
dvadsaťdeväť rokov, tragicky odišla z tohto sveta.
Kiež by bolo možné cestovať v čase, aby som ťa ešte
naposledy mohla objasť. Chýbaš...*

Podakovanie

Na tomto mieste sa chcem poďakovať všetkým ľuďom, ktorí mi akokoľvek pomohli pri tvorbe tejto knihy. V prvom rade Eve Zahradníkovej za množstvo cenných informácií a ozrejmienie procesov z meteorológie a klimatológie. Anne Kováčovej a Sandre Sabolčákovej za čítanie knihy a ich cenné pripomienky k nej. Sandre Sabolčákovej zároveň ďakujem za preklady všetkých anglických textov piesní, z ktorých niektoré časti som použila v tejto knihe. Moja vďaka patrí aj psychiatricke Erike Semančíkovej za všetky polopatistické odpovede na všetečné otázky o mozgu. Veľká vďaka patrí aj fínskej skupine Him. Do ich tvorby a vlastníctva patrí balada *Love's requiem*, ktorú som v knihe použila. Taktiež som využila časti piesní *Lost in this Dance* od ruskej speváčky Leny Katiny a *My immortal* od americkej skupiny Evanescence.

A, samozrejme, ďakujem aj môjmu manželovi Andymu. Za jeho neustálu podporu a lásku.

Prológ

Prišlo to pomaly, postupne a nenápadne. Videli, ale ignorovali sme signály. Stačil jeden rok a náš život sa zmenil. Už nikdy nebude nič ako predtým. Ostalo nám jedno ročné obdobie. Zima. Doniesla so sebou strach a bielu smrť. Zahlnala nás pod zem, kde sme sami mali v pláne odísť, keď globálne otepľovanie zodvihne teplotu tak vysoko, že na zemskom povrchu nebude možné žiť. Lenže zem mala iný plán. Zobrala si naspäť, čo bolo jej.

„Počúvaš to?“ Moju samotu prerušila Ivia. S rozžiarenou tvárou vystrčila obe ruky v tričku s krátkymi rukávami do dažďa. „Čosi fantastické,“ dodala, s pohľadom upreným pred seba. Vstala som a tiež som nastavila ruky padajúcej vode.

Odrazu sme sa obe rozosmiali ako deti. Vnútri však nami lomcoval plač.

1.

Putá

Prvé, čo si okolo seba uvedomujem, je spev vtákov a vzápätí moje zmysly zachytia vône. Les... Pod bosými nohami mi šušťí lístie, keď pomaly kráčam pomedzi stromy. Cítim, ako voňajú. Stromy i tráva. Zvuky lesa mi znejú v ušiach tak sladko. Z diaľky počujem hučanie vodopádu. Je to čarovný zvuk. Slnéčné lúče si ľahko kliesnia cestu pomedzi konáre a ja... dýcham. Vdychujem vzduch. Taký čistý, až sa mi zdá, že nemôže byť skutočný. *Nie je...* Odrazu sa lúče zmenia na sneh. Môj dych sa zrýchľuje a je mi zima. *Nenávidím sneh, nenávidím sneh, nenávidím...*

Vankúš. Moja posteľ. Chvíľu trvá, kým sa zorientujem. Pohľad do okna. Ako každé ráno. Sneh. Zamračím sa a zatvorím oči. Snažím sa predstaviť si les a slnko, ale nejde to. Sny sú živé, iba kým trvajú. Keď sa ich však po prebudení snažíme zachytiť, blednú, vysmievajúc sa skutočnosti.

Vonku je bielo. Ani neviem, prečo sa takto týram. Z okna som zhodila závesy v nádeji, že ma raz ráno zobudí slnko, hoci viem, že je to nemožné. Čakám naň pridlho. Posadím sa na posteli a kolená pritiahnem k brade. Už som celkom prebudená a viem, že ani dnes neuvidím slnko. Som si istá, že tam je. Kdesi veľmi vysoko nad hustou spleťou mrakov,

ktoré sú do seba akoby všité. Bojím sa, že navždy. Pripadá si ako v snehovej krajine. Moje meno je Nia (číta sa tvrdo) a už sedem rokov čakám, kým sa vyjasní. Som jedna z mála, ktorá zostala hore a čaká na zázrak.

Lahla som si späť do postele a zatvorila oči. Vždy keď sa zobudím, želám si, aby som videla aspoň náznak zmeny k lepšiemu. Aby teplota prestala lietat' hore-dole, aby sa ustálila a začala stúpať. Ešte som nechcela byť hore. Tisla som k sebe viečka a snažila sa vybaviť si Damina. Bolo to už tak dávno. Keď som však zistila, že jeho tvár v mojich spomienkach bledne, zamračila som sa. Škrípala som zubami a v duchu nadávala na zimu, na sneh, na vedcov, že to nepredvídali, na... to je jedno. Ani najväčšia nenávisť mi ho nevráti. Vstala som a odkopla paplón.

Sedela som vo svojej Rannej miestnosti a chlipkala jazmínový čaj. Každé ráno som trávila rovnako. Pila som prvý nápoj v ten deň a sledovala správy. Pípnutie prudko preniklo do mojich myšlienok a pripomenulo mi, že je čas.

„Ahoj, mami!“ snažila som sa o silený úsmev, keď som na obrazovke na stene zbadala maminu tvár. Je presná, ako každé ráno. A starostlivá. Vždy sa ozve, chce vedieť to isté – ako sa mám, ako sa cítim a či nechcem radšej prísť za nimi. Žijú v podzemí. Mama si hore nezvykla. Ani otec. Radšej budú mať umelé slnko ako žiadne. Boli u mňa len raz. Keď ma prišli osobne prehovoriť, aby som vyšla zo svojej dobrovoľnej hrobky. Jediný pohľad na mamu, ako sa díva z okna, mi spôsobil zimomriavky. Tá sivosť dňa ju zarazila a nemohla ju rozdýchať. Nevidela svet vonku rok a nejaký čas jej trvalo, kým sa spamätala. Nerozumie mi,

nechápe, ako môžem žiť hore a dívať sa na to každé ráno. Občas sa čudujem aj sama sebe. Je možné, že sa svojim pobytom hore len týram za Daminovu smrť?

Rozlúčili sme sa a ja som dopila čaj. Vstala som. Bolo osem a ja som musela ísť do práce.

Kráčala som k výťahu, ktorý ma odvezie do podzemnej časti môjho domu a odtiaľ von, do nášho nového sveta, ktorý sa budoval dlhé desaťročia práve kvôli možnosti, že sa vonku tak oteplí, že nebude možné žiť na vzduchu.

Výťah zastal a ja som vyšla na ulicu. Možno to spôsobil sen a spomienky, ale zamierila som opačným smerom k budove, ktorá niesla názov *Sklenený raj*. Kedysi, keď sme žili na zemskom povrchu, sme našich blízkych pochovávali do zeme. V lese, v tichu a vo vlastných myšlienkach. Tento rituál sme volali *Obrad posledného puta*. Obstúpili sme v kruhu miesto, kde sme uložili nášho draheho a každý položil pravú ruku na plece človeku stojacemu vedľa neho, až sme uzavreli kruh. Boli sme prepojení. Navzájom aj s tým, ktorý nás opustil. V tichu sme vnímali les, jeho život a potom sme sa nahlas rozlúčili a odišli. Odpojili sme sa.

Tu sme pochovávali podobne. Mali sme vyhradený kúsok zeme na konci mesta. Na znak puta s minulosťou sme ho volali *Lúka*.

Lenže zima, ktorá prišla, spôsobila, že mnoho nájdených blízkych vplyvom zamrznutia vyzeralo, že len spia. Preto vznikol *Sklenený raj* – miesto tesne pod povrchom zeme, kde sú uložení v rakvách zo skla. Nechali si ich tí, ktorí sa nevedeli zmieriť s tým, čo sa stalo a odmietali si pripustiť, že svoj žiaľ iba zbytočne predlžujú.

Vošla som dovnútra, lebo som jedna z nich.

Pri vstupe do chodby s chladnými komorami som si musela obliecť mrazuvzdorné oblečenie. Tá Daminova bola blízko pri vchode. Miestnosť osvetľovali večné lampy, bolo tu však šero. Vďaka vizualizačným stenám som mohla v malom priestore navoliť čokoľvek od lesa cez vodopády až po mesto či vesmír. Neurobila som to, nič by sa na veci nezmenilo. Miestnosť vyzerala ako strohé laboratórium s podstavcom uprostred. Viem však, že mnohí túto možnosť využili. Spomínam si, že všetci, ktorých otvorené komory som náhodou zahliadla, mali na stenách les. Udržovali si puto s naším starým svetom.

Vykročila som k nemu pomaly. Ruky v rukaviciach som položila na sklo a do očí mi vstúpili slzy. Neprekonala som to. Viem, že počet obsadených komôr sa znižuje. Vždy keď prídem, ďalšia zívá prázdnotou. Znamená to, že dotyčný sa rozhodol zmieriť sa so skutočnosťou. Nikdy som nad tým neuvažovala, nepozastavovala sa. Stále som patrila k hŕstke tých, ktorí sem chodili a nezmierili sa.

Dali sme ich sem uložiť v slepej a naivnej viere, že naša veda je dostatočne múdra na to, aby vyvinula sérum, ktoré ich dokáže oživiť. Pritom však nemáme dosť odvahy na to, aby sme zistili, či sa taký liek začal vôbec vyrábať.

2.

Archivárka

„Liss, kde si?“ Opatrne som balansovala medzi stolíkmi s dovysoka navršnými exponátmi a snažila sa ju nájsť.

„Pod' za hlasom. Pracujem. Konečne si tu, objavila som naozaj zaujímavé veci. Určite sa ti budú páčiť.“

Pri poslednom slove som zahla do správnej uličky.

„Och, tak tu si. Čo si objavila v tej kope minulosti?“

Volám to síce „kopa minulosti“, ale mám túto prácu veľmi rada. Toto miesto ešte nedávno nemalo meno, ale v starých záznamoch som objavila slovo, ktoré ma ohromilo. Aj Liss, moja kolegyňa, ním bola nadšená, a tak bolo rozhodnuté. Naše pracovisko sa teda volá *Archív*. To slovo krásne vystihuje celú podstatu našej práce. Zachraňujeme knihy. Kniha sa v našom období už nevyužíva a odkedy pred rokmi úplne ovládli trh živé čítačky, upadla do zabudnutia. Vedci sa posnažili a vytvorili čítačku, ktorá pre vtedajších ľudí úplne nahradila dovtedy bežne používané knihy. Do jednej čítačky sa ich vošli stovky. A každá kniha mala navyše vlastné zvuky, vlastné živé ilustrácie, a tak sa mohlo pokojne stať, že v príbehu, kde sa vraždilo, sa na istej stránke pustila pomedzi písmenká krv alebo pri románe o Provensálsku ste mohli zacítiť vôňu čerstvých bagiet, červeného vína či levandule. Po okrajoch sa dokonca objavili malé fialové

kvietky, ktoré sa ohýbali vo vetre. Ľudia si na to zvykli veľmi rýchlo.

Jeden z mojich obľúbených je príbeh o starom kontinente, ktorý dnes už neexistuje a kde v časti, v ktorej sa píše o vodopádoch, zaliala písменная voda. Ďalšou zvláštnosťou bol zvuk. Vodopád ste mohli aj počuť, a keď ste čítali o nejakom známom hudobnom skladateľovi, takisto ste mohli byť svedkom hudby. Emotívnu hudbou sa podfarbovali aj rôzne iné texty. Iba tak, na navodenie správnej atmosféry. Takéto čítanie bolo naozaj vzrušujúce.

Predtým ako som prišla pracovať sem, nikdy som nepoznala knihu. Hneď ako som vzala do ruky prvú, čosi ma omámilo. Bola som ohromená. Prechádzala som prstami po obale, po písmenách na ňom, a keď som ju otvorila a začítala jej vôňu, vedela som, že som stratená. Moja čítačka zapadla prachom. Tieto exponáty – knihy – boli majetkom *Archívu*, ľuďom nechýbali. Našou úlohou bolo opraviť ich a zachovať pre ďalšie generácie, aby vedeli, že aj takéto čosi kedysi existovalo.

Mali však aj inú úlohu. Boli zásobárňou vedomostí. Mnohé vedecké knihy, ktoré sa našli pri rôznych objavoch, dopĺňali vedomosti, ktoré naši vedci mali, a tak sa utváral ucelenejší obraz o minulosti. Mnohé opravené knihy sme posúvali im. Takmer pred stovkami rokov totiž svet na dlhý čas spustošilo tornádo. Nebola to však žiadna živelná pohroma. Spôsobili to ľudia. Už roky predtým sa snažili zo sveta vyžmýkať, čo sa dalo. Ropa a pitná voda sa stali akýmisi zázračnými a neskutočne drahými artiklami. Hlavne pitná voda. Predávala sa za nehorázne sumy a krajiny, ktoré jej mali dostatok, sa stali cieľmi tých ostatných. Vojna o pitnú vodu trvala niekoľko rokov, až ju zastavila

Armáda nového sveta. Mnoho ľudí sa k nej pridalo, lebo pochopili, že toto je cesta do pekla, do úplnej záhuby celej planéty i ľudstva. A tak sa začala obnova vydrancovaného sveta, ktorá trvala roky. Ja som prišla už do novej éry. Svet poznám rozdelený na dve časti. Nazvali ich *Východná federácia* a *Západné spoločenstvo*. Žiadni veľkí vodcovia, iba malé mestá, komunity, ktoré sa riadia sami. Svet bol konečne krásnym miestom. Liss hovoríeva, že tým, čo prišlo, teda mrazom, nám planéta iba vrátila všetko, čo sme jej robili. Miluje knihy o minulosti, ktoré opisujú svet, ktorý zanikol dávno-prádávno. A často mi o tom hovorí. O tom, ako sa kedysi ľudia k planéte správali i aký bol ich život. V tomto sme rovnaké. Tiež také knihy zbožňujem. A okrem toho aj cestopisy. Knihy a obrázky kontinentov, ktoré dnes už neexistujú.

Práve knihy, ktoré zachraňujeme, mne i Liss poskytujú ilustráciu toho, ako svet kedysi vyzeral. Niekedy dávno, pred vojnou o vodu, existoval úplne iný svet, do akého sme sa narodili my dve.

A knihy boli pre mňa aj únikom z môjho domu a od spomienok na Damina.

„Myslím, že viac sa to bude páčiť tebe. Pozri,“ otočila ku mne veľkú knihu s ilustráciami a ja som okamžite stratila dych. Cez obe veľké strany sa tiahla farebná fotografia Viktóriiných vodopádov. Boli mi známe hneď. Zdalo sa mi, že počujem hukot vody, ktorý som poznala iba z čiťačky.

„Chýba jej zopár strán a obal je dosť poškodený, ale je to kniha, ktorú tvoria fotografie. Vzadu je niekoľko stránok, na ktorých je popis k fotkám. Sú úžasné. Africký kontinent len tak hýril farbami.“

Posadila som sa a vzala knihu do rúk. Tá vôňa. Taká typická, a predsa v každej knihe iná. Listovala som opatrne stránkami a na každej sa na dlhú chvíľu zastavila.

„Chcela by som to raz vidieť naživo. Nielen toto. Celý ten svet, ktorý bol vonku. Tam hore. Predtým...“ Pred mrazom, vojnou o vodu a vojnami pred ňou. V pre nás vzdialenej minulosti, keď existovali kontinenty, ako Európa či moja obľúbená Afrika.

„Tak to by som chcela aj ja. Lenže aj tá minulosť je plná šialeností. Svetové vojny a vojny o prírodné bohatstvo. Ľudia sa konečne poučili. Zdá sa.“

„Možno. A azda máš pravdu, že je to iba preto, lebo prišla zima. Sama dobre vieš, že svet bol večne v nejakej vojne a že vždy sa našli ľudia, ktorí chceli čoraz viac. Možno by to bolo tak aj teraz. Možno je pokoj len pre tú prekliatu zimu.“

„Hádam to bude tak. Fajn, nechám ťa. Všetko potrebné na opravu máš tu. Ja som si vzala zopár historických. Šialené čítanie, to ti poviem. Sú to akési Dejiny umenia. Veľké, ťažké, zatiaľ som našla tri, ale zistila som, že je ich viac.“ Oči jej svietili ako dieťaťu. Nechala ma s Afrikou samu a ja som sa pustila do práce. Bavilo ma to. A na niekoľko hodín potlačilo moje trápenie.

3.

Dilema

Moje myšlienky boli rozlietané v inom priestore, a predsa sa mi nezdalo, že ich neviem pochytať. Boli pokojné, podmývané jemnou hudbou, ktorá sa vznášala v mojej relaxačnej miestnosti. Poloha v polosede, poloľahu, vo veľkej polkruhovej hojdačke z priesvitného pevného materiálu, visiacej zo stropu, bola pre mňa nadmieru pohodlná. Kolísanie ma dostalo do správnej hladiny a balansovala som kdesi medzi svojimi myšlienkami. Nemyslela som.

Otvorila som oči a zbožným pohľadom spočinula na vodopádoch, ktoré sa liali po vizualizačných stenách okolo. Voda tiekla po skalách, miestami porastených trávou, inde krami a mne ten pohľad spôsobil zimomriavky. Upokojoval ma a držal stále mimo myšlienok.

Trvalo asi dve hodiny, kým som sa povystierala, vstala a vypla hudbu. Vedela som, že medzitým sa vonku zotmelo, ale tu som okná nemala. Nechcela som. Cítila som sa oddýchnutá, akoby som spala celú noc. Nevedela som si predstaviť život bez týchto relaxačných hodín. Ja som to však neobjavila. Ľudia už veľmi dávno, ešte pred obdobím mrazu, prišli na to, ako blahodarne vplýva relaxácia a meditácia na ľudské telo i dušu. Odvtedy sa súčasťou takmer všetkých ľudí stali relaxačno-meditačné hodiny. Ďalším

stupienkom boli vlastné miestnosti v dome, určené práve na túto činnosť. A nielen v príbytkoch, ale aj v zamestnaniach a vzdelávacích inštitútoch sa dospelí i deti venovali relaxácii a meditácii. Výsledky sa dostavili veľmi rýchlo. Ľudia boli pokojnejší, vyrovnanejší, viac zvládali, a čo bolo najpodstatnejšie, predchádzalo sa mnohým chorobám. Nielen tela, ale aj duše.

Vykročila som dolu svetlými schodmi a zamierila do Ranej miestnosti, lebo som tam zbadala svetlo.

„Patrisa? Čo tu robíš?“ Moja sestra ma nemala vo zvyku navštevovať v takom neskorom čase. Sedela za stolom a pila pomarančovú šťavu.

„Prepáč, že som ťa tak prepadla, vedela som, že relaxuješ, tak som si povedala, že ťa počkám a nebudem ťa rušiť.“

„To je v pohode, tak čo sa deje?“ Sadla som si k nej. Trepezlivo som však čakala, kým prehovorí sama. Hrýzla si peru, čo bol neklamný znak toho, že nad niečím úporne premýšľa. Preto som jej dala čas.

„Nia, musím s tebou hovoriť o niečom dôležitom. Týka sa to mojej práce. V podstate potrebujem tvoju pomoc.“

Na chvíľu sa odmlčala. Nemala som ani tušenia, o čom hovorí. Pracovala totiž v Sirisanskom výskumnom inštitúte už roky, ale na akomsi tajnom výskume, teda ani rodičia nevedeli, čo vlastne robí. A už vôbec som netušila, akú pomoc potrebuje odo mňa. Ja som archivárka, už niekoľko rokov pracujem so starými knihami a predtým som roky študovala históriu na Sirisanskej akadémii. Ibaže by jej tajný výskum súvisel s minulosťou.

„Moja práca a práca mojich kolegov sa už roky sústreďuje na tajný výskum času. Zjednodušene povedané, cestujeme v čase a prinášame priame dôkazy o mnohých podstatných